

STRATEGIA DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH im. STEFANA BOBROWSKIEGO W RAWICZU

1. Podstawy prawne stosowanych procedur

- a. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z / oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą /.
- b. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm./
- c. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
- d. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
- e. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- f. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
- g. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/.
- h. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

2. Cele strategii

- a. Usprawnienie i zwiększenie skuteczności działań mających na celu zapobieganie oraz interwencję w przypadkach stwierdzenia użycia, posiadania, rozprowadzania środków odurzających.
- b. Przygotowanie uczniów do postępowania w razie nieprzewidzianych sytuacji w szkole.
- c. Wypracowanie zasad współpracy z rodzicami w sytuacjach kryzysowych.
- d. Wypracowanie zasad współpracy z Komendą Powiatową Policji w Rawiczu
- e. Wypracowanie zasad współpracy z instytucjami wspomagającymi.

3. Wstęp

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu dzieci i młodzieży uznaje się narkomanię, alkoholizm i prostytutkę. Są to zjawiska, wobec których żaden dorosły nie powinien pozostawać obojętny, zwłaszcza, że zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży najczęściej ze sobą współwystępują. Picie alkoholu czy odurzanie się narkotykami współwystępuje z zachowaniami agresywnymi, przestępczymi, wczesną inicjacją seksualną. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi, a w dalszej kolejności popełniania przestępstw.

Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały zachowania uczniów spoczywa na nauczycielach. Szkoła, z racji powszechnego charakteru i funkcji jest terenem na którym w różnym stopniu i w różnej postaci, ujawniają się niemal wszystkie nurtujące młodzież problemy. Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego i podejmowania stosownych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych, a wobec uczniów niedostosowanych - działań interwencyjnych.

Na terenie szkoły może dochodzić do zdarzeń, które bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu uczniów. Nauczyciel częstokroć czuje się osamotniony i bezradny w sytuacji kiedy ma do czynienia z zachowaniem w żadnym stopniu nie mieszczącym się w Statucie Szkoły, a nierzadko będącym czynnem karalnym lub przestępstwem.

Właściwa, adekwatna do sytuacji reakcja nauczyciela, wychowawcy, pedagoga, dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań. Bardzo ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzenie interwencji z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców.

Niezależnie od wypracowanych procedur postępowania w razie nieprzewidzianej sytuacji w szkole, uczniowie powinni być przygotowani do racjonalnego zachowania w różnych trudnych sytuacjach, w tym stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia (np. na lekcjach z przysposobienia obronnego, godzinach z wychowawcą i innych). Bardzo ważnym zadaniem nauczyciela jest kreowanie prawidłowych poglądów i postaw, w tym uświadamianie uczniom konsekwencji braku reakcji na niewłaściwe zachowanie.

W zależności od okoliczności zdarzeń, kategorii popełnionego czynu oraz wieku sprawców - postępowanie wobec ucznia będzie różne.

4. Działania interwencyjne w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

- a. Osoba (nauczyciel, uczeń, pracownik szkoły), która zauważyła sytuację używania, posiadania lub rozprowadzania w/w substancji, uprawiania nierządu zgłasza problem do wychowawcy klasy ucznia lub pedagoga szkolnego, w przypadku jego nieobecności do dyrekcji szkoły.
- b. W przypadku ucznia niepełnoletniego wychowawca, pedagog lub dyrektor wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
- c. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
- d. W przypadku ucznia pełnoletniego wychowawca, pedagog lub dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania.
- e. W sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- f. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły zawiadamia o tym prokuratora lub policję.

5. Działania w przypadku, gdy nauczyciel, uczeń lub pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

- a. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy ucznia lub pedagoga szkolnego, a w przypadku jego nieobecności dyrekcję szkoły.
- b. Wychowawca klasy, pedagog szkolny lub członek dyrekcji szkoły podejmuje następujące działania:
 - Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
 - Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
 - Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji

funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

- Dyrektor szkoły zawiadamia Komendę Powiatową Policji w Rawiczu, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- c. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły powiadamia o tym policję (specjalistę ds. nieletnich) lub sąd rodzinny.
- d. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

6. Działania w przypadku, gdy nauczyciel, uczeń lub pracownik szkoły znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

- a. Powiadamia pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły.
- b. Jedną z osób powiadomionych zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych.
- c. Po ocenie sytuacji i stwierdzeniu wystąpienia substancji przypominającej narkotyk, osoba poinformowana powiadamia Komendę Powiatową Policji w Rawiczu.
- d. Podejmuje jednocześnie działania, na ile jest to możliwe, celem ustalenia, do kogo znaleziona substancja należy.
- e. Po przybyciu policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz posiadane informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

7. Działania w przypadku, gdy nauczyciel lub pracownik szkoły podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie alkohol lub substancję przypominającą narkotyk

- a. W obecności wychowawcy, pedagoga szkolnego, członka dyrekcji ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.
- b. Nauczyciel nie przeszukuje samodzielnie odzieży, ani innych przedmiotów ucznia (czynność zastrzeżona dla policji).
- c. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz w przypadku ucznia niepełnoletniego rodziców lub opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego wstawiennictwa.
- d. W przypadku odmowy ucznia przekazania nauczycielowi substancji lub pokazania zawartości przedmiotów budzących podejrzenie, dyrektor szkoły wzywa policję w celu prowadzenia dalszych czynności.

- e. Jeżeli uczeń wyda narkotyk dobrowolnie po odpowiednim zabezpieczeniu należy bezzwłocznie przekazać ją do Komendy Powiatowej Policji w Rawiczu.
- f. Wcześniej należy podjąć próby ustalenia, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.
- g. Całe zdarzenie należy udokumentować, sporządzając możliwie dokładną notatkę wraz ze spostrzeżeniami.

8. Działania wobec ucznia, sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

- a. Nauczyciel lub pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
- b. Nauczyciel ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- c. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
- d. Dyrektor lub wychowawca powiadamia rodziców ucznia-sprawcy.
- e. Dyrektor niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
- f. Należy zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

9. Działania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- a. Należy poszkodowanemu uczniowi udzielić pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie pielęgniarki szkolnej lub lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
- b. Niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
- c. Powiadomić rodziców ucznia.
- d. Niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

**W ramach strategii działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych
w ZSZ w Rawiczu
powołuję**

SZKOLNY ZESPÓŁ KRYZYSOWY

w składzie:

- 1. Dyrektor Szkoły**
- 2. Wicedyrektor ds. opiekuńczo – wychowawczych**
- 3. Pedagog szkolny**
- 4. Wychowawcy klas (w zależności od zdarzenia)**

**STRATEGIA DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH
im. STEFANA BOBROWSKIEGO
W RAWICZU**

została zatwierdzona przez:

1. Radę Pedagogiczną

2. Radę Rodziców

3. Samorząd Uczniowski